

Debesuota, diena 80°, naktį 60°
Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:21

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Birželio-June 5 d., 1973 m.

Kaina 15c

132

PRAVDA GRASINA: REŽIMAS NEPALENGVĖS

FULBRIGHTAS REIKALAUJA NEREMTI GRAIKIJOS KARINĖS DIKTATŪROS

ROMA. — Graikijos karinei diktatūrai paskelbus, kad monarchija panaikinama ir steigama respublika, į karaliaus Konstantino pusę patraukė visa eilė buvusių įtakingų politikų, kurių pažiūros į karalių nebuvo labai palankios. Graikijoje dažnai kil-davo respublikos įsteigimo klausimas ir karalystės panaikinimas normaliose sąlygose nesukeltų didelės opozicijos, tačiau dabar karalius tapo pasipriešinimo diktatūrai simboliu ir demokratinės sistemos advokatu. Devyni buvę žymūs politikai paskelbė pareiš-kimą, kuriame karaliaus pašalinimą vadina "nauju perversmu", naujų graikų liaudies teisių pažeidimu.

Politikai pažymi, kad balsavi-mas už respubliką bus, iš tie-sų, balsavimas už karininkų dik-tatūrą, ko diktatoriai ir tikisi.

Pašalintam Graikijos kara-liui Kontantinui suėjo 33 me-tai. Jam didelę įtaką turinti jo motina karalienė Frederika, gi-musi Vokietijoje. Visi karališ-ko šeimos nariai su patarėjais turėjo ilgą posėdį Romoje. Da-lyvavo ir dvi karaliaus seserys: netekėjusi princesė Irena, 31 me-tų ir Ispanijos sosto įpėdinio princo Juano Carlos de Burbon žmona, princesė Sofia, 24 metų. Nemažą galvosūkių sudaro pajamų klausimas. Karaliai, įpr-tę plačiai gyventi, susirūpino, kai graikų valdžia nutraukė 580,000 dol. per metus mokėtą stipendiją. Karalienė Frederika gyvena atskirai nuo sūnaus šeimos ištaigingame Romos bute. Romoje kalbama, kad šeima svarsto persikėlimą į Austrijos kaimą.

Karališkoji šeima nutarė su-stiprinti savo kovą prieš Grai-kijos valdžią. Palaikomi glau-dūs ryšiai su graikų monarchis-tais užsieniuose ir namie. Ketu-ri aukšti karininkai pasitraukė iš graikų kariuomenės. Karinė vadovybė paskelbė, nuo karių uniformų bus nuimti visi kara-liški ženklai, karūnos ir kitos emblemos. Naujokai turės duo-ti kitą priesaiką, ne lojalumą karaliui, bet tėvynei. Graikijai vyksupų sinodas tariasi suvaži-avęs kaip išimti iš apeigų maldas už karalių ir jo šeimą.

Senatorius Fulbrightas pareiškė kad dabar yra gera proga Amerikai peržiūrėti savo santy-kius su Graikijos valdžia. Jis kreipėsi į valstybės sekretorių reikalaujamas nutraukti Ame-rikos paramą karinei diktatūrai. Amerikos ambasadorius savo kredencialus buvo įteikęs Grai-kijos karaliui. Dabar kilo klaui-simas, ar ambasadoriaus nerei-kės iš naujo akredituoti.

Daug nuostolių Austrijos ūkiui

VIENA. — Austrijos ūkinin-kams daug nuostolių padarė snu-kio ir nagų epidemija, pasiro-džiusi rytinėje Austrijoje. Mo-kyklos, bažnyčios ir teatrai už-daryti, nes ligos bacilas gali ne-šioti ir žmonės, patys ta liga nesusergdam. Ūkininkai, kurių apylinkėse tos ligos dar nėra, patys suorganizavo keliuose ba-rikadas, kad joks svetimas žo-magus neįvažiuotų į jų apylinkę. Vyrai su šakėmis budri prie ba-rikadų.

Vienoje buvo uždarytas zoo-logijos sodas, bažnyčios atšau-kė pirmos komunijos ir sutvir-tinimo ceremonijas. Atsuktos sporto rungtynės, vengiama vi-sų didesnių susirinkimų. Jau nudvėję ar buvo sunaikinta 6 mil. dol. vertės galvijų ir kaulių.

IS VISO PASAULIO

MADRIDAS. — Buvęs Argen-tinos prezidentas Peronas paskel-bė, kad jis birželio 21 d. baigs savo gyvenimą egzile ir sugrįš į Argentina. Įgimietis jo spau-dos sekretorius Lopez Rega pa-skirtas Argentinos socialinio draudimo ministru.

KAIRAS. — Libijos valdžios pradėta "kultūrinė revoliucija" pailėjęs visas radijo stotis, ku-rioms dabar vadovauja "liaudies komitetai". Programos, skirtos kitoms arabų šalims, ypatingai Egiptui, propaguoja Libijos žan-to socializmą ir ištikimumą mu-sulmonų tikėjimui.

PEKINAS. Pradėjus į Kiniją važinėti daugiau užsieniečių, infliacija pailėjęs ir Kinijos miestus. Pakeltos viešbučių ir res-toranų kainos, pabrango tos prekės, kurias užsieniečiai mėgsta pirkti.

LENINGRADAS. — Čia pra-sidėjo Europos šachmatininkų turnyras, kuriam rungtis 18 šachmatininkų. Šalia sovietų žaidė, dalyvauja danas Larsen, vokiečiai Huebner ir Uhlman, amerikietis Robert Byrne.

RANCAGUA. — Čilėje susi-kiro policija su streikuojančiais kario kasyklos darbininkais. Su-imta 80 žmonių, policija turėjo panaudoti ginklus.

SEOULAS. — Pamokslininkas Billy Graham baigė savo misi-jas Pietų Korėjoje. Jis pasakė, kad jis niekad neturėjęs tokių didelių minių, kaip Seoule, kur jo vieną aikštę klausėsi 550,000 žmonių.

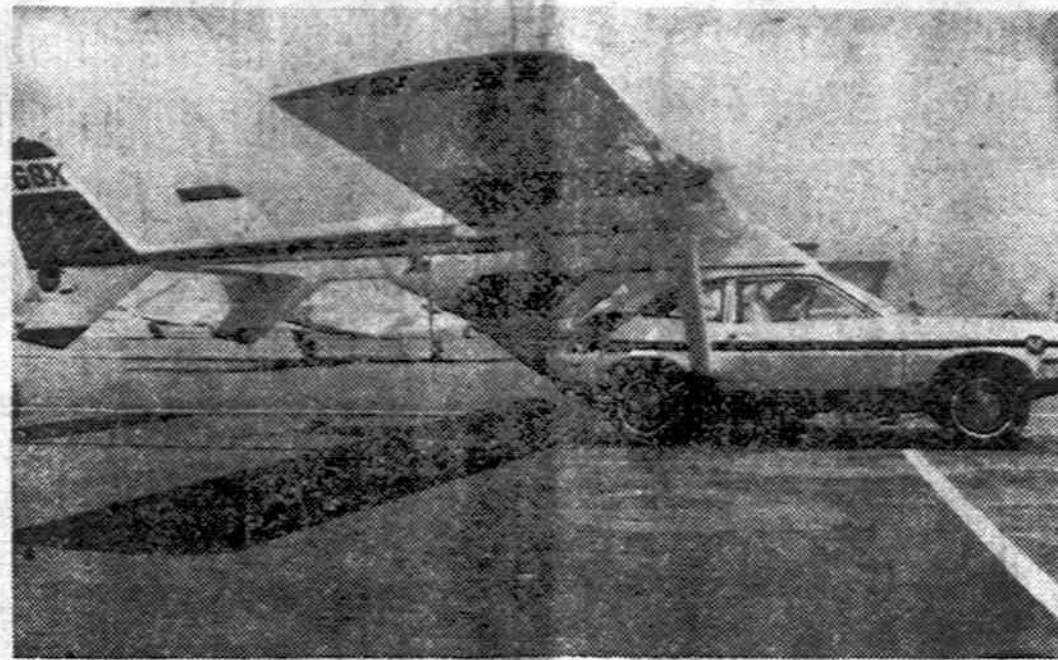
BELFASTAS. — Š. Airijoje du vyrai su kaukėmis įsibrovė į protestantų namą ir nušovė vy-rą ir moterį, kitą moteris buvo sužeista. Šiais metais Belfastu nušauti 43 žmonės. Iš viso per neramumus š. Airijoje jau žuvo 812 žmonių.

Skylab remonto žygis erdvėje

HOUSTON. — Erdvės inžinie-riai studijuoja klausimą, kaip išspėsti elektros energijos tie-kimą erdvės stotiai Skylab. Šian-dien astronautai išeis iš stoties ir bandys išiešti specialų sto-ties sparną, kuris turėjo gaminti elektrą, tačiau nebuvo įmano-ma jį išiešti. Jei sparnas sėk-mingai būtų išieštas, elektros tie-kimas padvigubėtų.

Vienas sumanymas numato sekančiai įgulai nugabenti į sto-tį naują sudedamą solarinių ce-lių uždangą. Ją erdvėje ištiesus ir prijungus prie baterijų, ji ga-minyt elektrą. Nauja astronautų grupė galėtų nuvežti naują celių aparatą, įtaisytą ant Apollo laivo.

Astronautas Conrad sekma-dienį tapo ilgiausiai erdvėje iš-

Nauja transporto priemonė "AVE Mizar". Priekyje, vietoj lėktuvo nosies įtaisytas Fordo "Pinto" automobilis. Lėktuvo sparnai ir uodega prie automobilio pritaisoma per dvi minutes. Tiek pat trunka automobilį atkabinti. Visa kombinacija gali skraidyti ore ar važinėti žeme. Dar nebaigti šios mašinos bandymai. Lėktuvą varo spraguminis Cessna Skymaster motoras, įtaisytas už pakelįje sparnu.

TRAGISKAI PASIBAIGĖ SOVIETŲ DIDŽIOJO LĖKTUVO PRISTATYMAS

PARYŽIUS. — Sovietų Sąjungos prestižas gavo didelį smūgį Prancūzijos aviacijos parodoje, kurios viena didžiausių atrakcijų buvo naujas sovietų supersoninis lėktuvas TU-144, sukonstruotas Tupolevo ir statytas Voronežo aviacijos įmonėse. Lėktuvas, vai-ruojamas patyrusio lakūno Michailo Koslovo ir kitų penkių įgulos narių, pakilo parodomajam skridimui. Dešimtims tūkstančių avi-acijos ekspertų miniai stebint, televizijai skridimą filmuojant, milžiniškas lėktuvas ore lyg stabtelėjo, pradėjo kristi, nulūžo jo uodegos dalis, kilo sprogimas ir lėktuvo dalys ėmė kristi į Goussainville miestelį, esantį netoli aerodromo. Užmušta 14 as-menų, sužeisti, apdeginti 28. Apgraiuta daug namų.

Sovietų aviacijos viceministe-ris Vasili Kazakov apsiėmė matydamas tai nelaimę. Jis pri-pažino, kad kai kurios lėktuvo problemos dar nebuvo išspėstos. Prancūzijos vyriausybė sudarė komisiją ištirti lėktuvo nelaimės priežastį.

Šio demonstracinio lėktuvo su-dūzimas atims Sovietų Sąjun-gai daug pinigų. Sovietai tikė-josi nukonkuruoti prancūzų ir britų statytą supersoninį lėktu-vą Concorde. Sovietų T-144 tiek panašus į Concorde, kad aviaci-jos parodoje ekspertai jį vadino "Concordov". Lėktuvas buvo 210 pėdų ilgio, 90 pėdų spar-nų ilgis. Jis galėjo paimti 140 keleivių, jo keturi motorai ga-lėjo išvystyti 1,550 mylių per per val. greitį.

Prancūzijos televizijos žiūro-vai galėjo tą patį vakarą matyti ekranuose sovietų lėktuvo su-sprogimo momentą, tuo tarpu so-vietų televizija ir radijas Mas-kvoje apie šią nelaimę nieko ne-pranešė, nors buvo trumpa ži-nutė apie aviacijos parodos už-darymą. Tass agentūra paskel-bė trijų sakinių žinutę, kuri laik-raščiuose buvo įdėta nežymiose vietose.

Prancūzijos premjeras Pierre Messmer pasiuntė užjautes te-legramą premjerui Kosyginui.

Sovietai labai didžiavosi savo TU-144 lėktuvu. Vienas sovietų korespondentas padovanojo ame-rikiečių korespondentui du pa-rodos ženklelius, sakydams vieną jį įteikti senatoriui Proxmire iš Wisconsin, nes dau-giausiai jo pastangomis Ame-rikos kongresas nutarė nestatyti keleivinio supersoninio lėktuvo. Rusas pareiškė, kad dabar visas didžiųjų lėktuvų biznis atiteks sovietams ir už tai jis senato-rui dėkoja. Atrodo, kad tą lėk-tuvą dar teks gerokai perdirbti, kol jį kas pirsks.

buvusių žmogumi, pralenkdamas ligšiolinį čempioną astronautą James Lovell, kuris išskraidė erdvėje 715 valandų ir 5 min.

Izraelis atgavo tris lakūnus

JERUZALĖ. — Izraelis pa-leido 56 Sirijos ir Libano karių, buvusių karo belaisvių, iškei-damas juos į tris Izraelio aviaci-jos lakūnus, buvusių Sirijoje nuo 1970 metų, kada jų lėktu-vai buvo numušti virš Sirijos teritorijos. Pasikeitimas vyko po ilgų derybų per Tarptautinį Raudonąjį Kryžį. Egiptas at-sisakė šiame pasikeitime daly-vauti, nors jis turi 10 izraelitų, o Izraelis dar laiko apie 60 egi-ptiečių belaisvių.

Paleisti izraelitai lakūnai pa-pasakojo spaudai, kad juos si-rai kankino, kvosdami karinių paslapčių.

Libanas atgavo 10 karių, įs-kaitant du karininkus. Paleistų sirų tarpe buvo penki aukšti ka-rinės žvalgybos karininkai, vie-nas generolas ir keturi pulkinin-kai. Sugrįžtančius lakūnus pa-sitikio pats gynybos ministras reg. Dayanas ir generalinio šta-bo vadai. Premjerė Golda Meir pertraukė kabineto posėdį, pa-kalbėdama su lakūnais telefo-nu.

Šiame pasikeitime Izraelio val-džia paleido iš kalėjimo Golano aukštumų drasų vadą Keml As-sad Kane, kuris už šnipinėjimą Sirijai buvo nuteistas 23 metams kalėjimo. Sirija jo paleidimo reikalavo, nes jo brolis yra žy-mus Sirijos generolas.

Sen. Sam Erwin savo žiovilu atsto-vauja nemažai amerikiečių visuome-nės daliai, kuriai atrodo, kad spauda per daug išpūtė Watergate aferą.

SOVIETŲ SPAUDA APIE AMERIKĄ

MASKVA. — Sovietų spaudoje daug rašoma apie numatomą Brežnevo kelionę į Ameriką. Daugiau objektyvių žinių pasirodo ir apie pačią Ameriką. Sovietų skaitytojų daugelis tų žinių nesiria su ilgamete komunistų propaganda prieš Ameriką. Prava-trėdiančių prisiminė prezidento Nixono kelionės į Sovietų Są-jungą metines. Straipsnio autorius Danilo Kraminov, Za Rubežom žurnalo redaktorius. Straipsnis aiškiai įspėja skaitytojus, kad jie nesitiktų lengvesnio režimo pačioje Sovietų Sąjungoje.

Pagerbė ilgametį žurnalistą

Juozas Pronskauskas

ČIKAGA. — Sekmadienį 3 val. po pietų "Menės" salėje buvo pagerbtas ilgametis Naujienų redakcijos narys, žurnalistas Juozas Pronskauskas, jo 80 metų sukakties proga. Pagerbimą su-ruošė Lietuvos žurnalistų Sąjun-gos centro valdyba, įteikdama J. Pronskauskui adresą ir išrinkda-mą jį sąjungos garbės nariu.

Pagerbimą pradėjo J. Janu-šaitis, išskeldamas trijų žemai-čių, kilusių iš tos pačios apylin-kės, nuopelnus lietuviškai spau-dai: Juozo Pronskauskas, Kosto Augusto, buvusio Naujienų re-daktoriaus ir Jackaus Sondas, "Keleivio" redaktoriaus. Jie vi-si šiais metais sulaukė 80 metų.

LŽS Centro valdybos pirm.kun. J. Vaišnys, įteikdamas ad-resą, pažymėjo, kad J. Pronskauskas Lietuvoje buvo vienas iš žurna-listų sąjungos steigėjų.

Po pietų prasidėjo sveikinimai. A. Pužauskas iškėlė kelis Juo-žo Pronskauskas charakterio bru-žus, laisvės ir nepriklausomumo pamėgimą, gamtos meilę ir kuk-lumą. Aktorius L. Barauskas pasakė sveikinimą žemaičių tar-me ir Butkų Juzės "Zemaičių sti-priybės" ištrauką. V. Kasniūnas perskaitė šiai progai specialiai parašytą Jeronimo Ciceno straip-sinį apie J. Pronskauską. Toliau svei-kinio M. Mackevičius Liaudinin-čių centro komiteto vardu, J. Šmotelis — Naujienų direkcijos vardu, "Keleivio" redaktoriaus J. Sonda sveikino ir įteikė grupės bostoniškų inteligentų pasira-šytą, adresą, kalbėjo E. Borei-šis kauniškės Eltos J. Pronskauskas bendradarbis, A. Budreckas per-davė SLA prezidento P. Dargio ir šaulių Vytauto Didžiojo kuopos sveikinimus, P. Petrutis — Murgučio radijo vardu pasvei-kinęs, prisiminė, kad J. Pronskauskas redaguojamame laikraštyje "Vakarai" prieš daug me-tų buvo išpasudintas pirmas Pe-tručio eilėraščių, V. Kasniūnas perdavė Radio Forum savinin-kų A. ir M. Rudzių sveikinimus, kalbėjo A. Regis ir St. Pilka.

Įrekiuota juostele savo sveikinimus atsiuntė poetas Na-das Rastenis. Sukaktuvinkas gavo daug sveikinimų raštu iš visos Amerikos ir Kanados. Pa-gerbime dalyvavo J. Pronskauskas dukters su šeima, brolis, daug ži-nomų čekagiečių visuomenininkų, žurnalistų sąjungos garbės na-rys prof. J. Žilevičius, prof. Jo-nikas, dr. V. Sruogienė, S. Šimo-liūnas iš Detroito, P. Lengvinas iš Union Pier ir kt.

I visus sveikinimus jautriu žodžiu atsiliepė pats sukaktuvi-ninkas.

Kraminovas, kalbėdamas apie gerėjančius santykius su Ame-rika, įspėja, kad tik "naišūs žmo-nės" gali laukti sumažėjimo ar susilpnėjimo pagrindinio mūsų epochos konflikto — būtent kon-flikto tarp kapitalizmo ir socia-lizmo. Tarptautinėje arenoje ide-ologinė kova toliau vyks ir ne-praras savo reikšmės, rašo Kra-minovas.

Autorius reiškia viltį, kad prekyba su Amerika pakels so-vietų ekonominį potencialą. Ame-rika jau atsisakiusi savo ank-sytesnės politikos "pristabdyti komunizmą" ir pamačiusi, kad su karais ir ekonomiškai stip-rėjančia Sovietų Sąjunga reikia tartis ir gerai sugyventi.

Sovietųskaja Rosija laikraštis rašo apie žydų emigraciją, pa-brėždamas jog daug žydų nuta-rę sugrįžti iš Izraelio atgal į "tė-vynę". Laikraštis įspėja, kad piliečiai nesitiktų emigracijos varžų panaikinimo. Sovietinė pilietybė nėra kokio stalo teniso klubo narys, kad būtų galima lengvai jos atsisakinėti ar pri-minėti, rašo laikraštis.

Sovietų skaitytojams daug dalykų apie Ameriką tenka skai-tyti "tarp eilučių". Jie nesu-pranta, kaip Amerikoje, kur "kankinami negrai" Los Ange-lės balsuotojai išsirenka n egrą meru. Sunku suprasti, kaip "pri-spaustų darbininkų" vadai daž-nai pasisako prieš Sovietų Są-jungą arba kaip Amerika vi-siškai "bankrotuojanti" nuo in-fliacijos ir nedarbo gali paga-minti pažangią techniką, kurios pati Sovietų Sąjunga neturi.

Patvirtino trąšų biznio susitarimą

WASHINGTONAS. — Ame-rika ir Sovietų Sąjunga pasikei-tė laiškais, kurie formaliai pri-taria Occidental Petroleum kor-poracijos biizniui su Sovietų Są-junga. Prekybos departamento sekretorius Frederick Dent ir sovietų užsienio prekybos vice-ministras Vladimir Alchimov pareiškė, kad abi vyriausybės neturi nieko prieš biznio susita-rimą, padaryta Maskvoje ša-landžio 12 d. Occidental bendro-vės pirmininko dr. Armando Hammerio.

Paprastai Amerikos vyriausy-bė į privačių bendrovių biznio susitarimus nesikiša, tačiau so-vietai reikalavo vyriausybės pa-žado, kad ji netrukdyt Arman-do Hammerio susitarimui staty-ti sovietams trąšų fabrikus ir biiznauti trąšomis per ateinan-čius 20 metų.

gavo daug sveikinimų raštu iš visos Amerikos ir Kanados. Pa-gerbime dalyvavo J. Pronskauskas dukters su šeima, brolis, daug ži-nomų čekagiečių visuomenininkų, žurnalistų sąjungos garbės na-rys prof. J. Žilevičius, prof. Jo-nikas, dr. V. Sruogienė, S. Šimo-liūnas iš Detroito, P. Lengvinas iš Union Pier ir kt.

I visus sveikinimus jautriu žodžiu atsiliepė pats sukaktuvi-ninkas.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas
JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

AR RIMTAI NORI NUMESTI SVORIO PERVERSĮ

Įvairių prietarų atsikratymas — pirmas žingsnis
į sveikatą pastovų svorio perversio numetimą.
Mediciniška tiesa

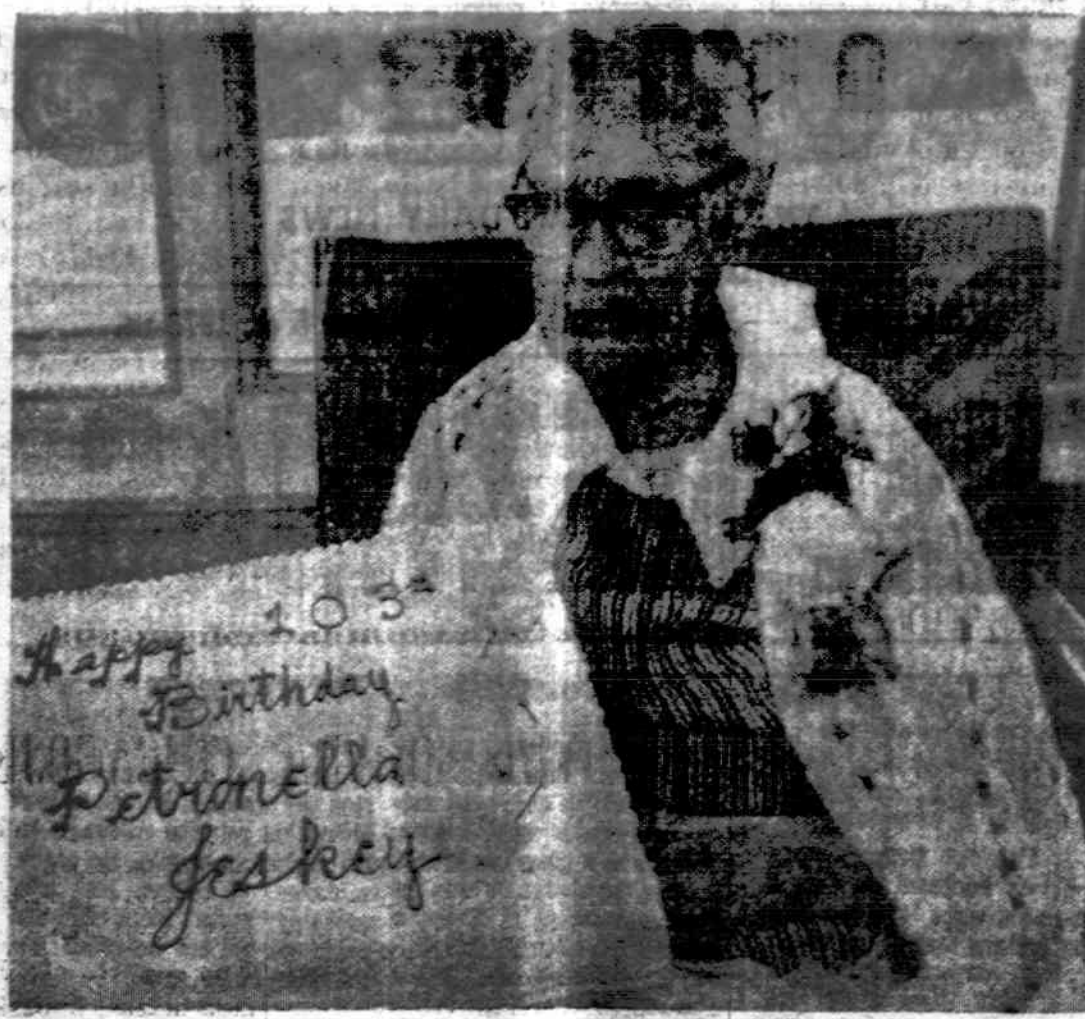
Visi norime būti liesi — figūrą, bet ne visi susikaupiamė — nusiteikiame tokiam susiliejimui. Mums šiame darbe trūksta svarbiausio — nusiteikimo, ryto. Pastarasis ir tik jis vėnas nugalė visus klūtis visur ir visada. Dar iki šiandien mes labiau mėgstame šaldytuvą negu savą sveikatą. Nes dar vis pastarąja susirūpiname tik tada kai jos netenkame. Ir tariamės, kad mes gerai elgiames. Gauna mums visiems tokių komedijų! Tik kai per dažną šaldytuvą varstymą mes sau patinkam, užsigauname ir visokas negales sau ant sprando užsirauname — tada mes kreipiamės į gydytoją prašydami mums gydyti nuo artricio, neuritio, podagros ir kitokių balių.

Todėl dabar kiekvienas savęs paklauskime, ar mes tikrai norime numesti svorio perversį? Jei taip — tai vien žodžių čia negana. Reikia pasiryžimo ir ištesėjimo pasiryžime numesti svorio perversį. Nusiteikimas labai svarbus numetime. Gydytojai jau žino, kad pacientas tik

tiek numeta lašinių, kiek jis ryžtasi jų numesti. Vien laikinis užsidegimas svorio numetimui suteikia tik laikinį jo numetimą. Kuo stipriau ryšimės svorį mesti, tuo sėkmingiau mes jo perversiaus neteksime. Reikia stipriai suprasti svorio numetimo pagrindus — kitaip mes neišvengsime ilgai svorio numetimo.

Visi trokšta gerio už dyką

Jau tokia yra žmogaus prigimtis — natūra, kad jis trokšta gerio už dyką. Jis vėlįja numesti svorio perversį greitai, lengvai ir be skausmo. Sitokių žmogaus troškimus tenkina visų rūšių apgavikai. Nėra ant žemės stebuklingos dietos svorio numetimui. O apgavikai tokią siūlo, o begalviai jomis naudodamiesi sau nesveikatą užsi-traukia. Na, ir kas tą gerąjį nutukėlį neišnaudoja? Dabartiniai gydytojai savaime suvaidina ne nežaismą apie nutukusio žmogaus vargus bei tokiems pagalba. O savo kabinetuose gydytojai velturi laiko išaiškinti nutukėlio būtinumą

Petronella savo 103 gimtadienio proga gavo didžiulį tortą.

ryžtis suliesėjimui. Nuolat vis naujos knygos rinkoje pasirodantios suliesėjimui skirtos dietos storių yra graibstytė graibstomos. Mat, visi nori lengvo kelio į dangų, o tokio visai nėra. Todėl tegul ir tūli kunigeliai liaunasi, žmonės apgaudinėjamiems už niekus, už lūpų pajudinimą, už žaliukų pluoštą dangų užtikrindami. Dangus, jei toks yra, tik per gerus darbus artimui tėra pasiekiamas. Į kitaip pasiekiamą dangų dar ne vienas žmogus save laikas neturėtų nė žvilgtelėti, jau nekalbant apie tokio mėginimą į tokį dangų sau kelia išsikloti. Gana sitokių žmogaus apgaudinėjimo iš visų pusių. Nesidukime suvedžiojami dabar pletinėse dykynėse akirus pardavinėjančiųjų. Taip pat nesidukime už nosies vedžiojami, būk už žalękus mes galime pas šventą Petra gerąjį suola užsitikrinti. Taip pat nesidukime apgaudinėjami visokių suliesėjimui dietų pasiūlytojų. Apgaulinga dieta visada veda prie nesėkmės, nes tos svorio perversio numetimo dietos meluoja žmonėms tvirtindamos, kad svorio numetimas yra tik laikinas — ne ilgam laikui dalykas. Tikrumoje, labai lengva su bet kokia dieta numesti dešimt svarų, bet kas iš to? Nesuliesėjęs suliesėti žmogus po dešimt svarų numetimo vėl pradeda persivalgyti, kaip jis pirmiau kad darė. Tada jis atgauna prarastus svarus — ir sėdi toje pačioje baloje, kaip ir prieš apgaviką (net gydytojų parašytą) dieta pasinaudojant. Apgavikų dietos (fad diets) nemoko žmogaus, kaip valgyti, kad numestą svorį niekada atgal neatgaunam. Atsiminkime, kad perdidelio svorio negalima išgydyti — tik sukontroliuoti galimą nutukimą.

dytojai reikia sužinoti storulio riebalų santykį su jo raumenimis. Reikia sužinoti, kokia yra nutukėlio medžiagos apykaita — metabolizmas. Reikia kreipti dėmesį į nutukėlio judrumą — aktyvumą, darbštumą ir apie jo valgyimo papročius. Sitokias žinias turėdamas gydytojas pajėgia patarti ir padėti pacientui numesti svorį, pagal jam reikalingą turėti svorį, ir taip numestą svorį gydytojas padeda žmogui išlaikyti visam laikui. Tik nepavėskim viso svorio numetimo darbo vien gydytojų. Pirmiausia, mes patys turime atsikratyti įvairių maisto srityje prietarų. Pastarieji niekam gerai nedavė, neduoda ir neduos. „Nesiekėk iš lovos ant kairės kojos“ — niekas pataria vienas prietaras. „Nesileisk, kad juoda katė perbėgtų tavo taką“ — niekas kalba kitas. „Nėgyvenk trylikto numerio kambarį“ — draudžia niekus trečias prietaras. Ir taip be galo, be krašto tie prietariai mus suvaržė, kad mes geriamis darbais išsijudinti nepajėgiamė. Pilna prietarų ir maisto srityje. Jų reikia atsikratyti pirmiau, negu mes pradėsime sveikai mesti perdidelį svorį. Niekam verti tvirtinimai išlaikyti iki mūsų dienų maisto srityje. Štai keletas jų: — „Citrusos sukelia skrandyje rūgštingumą“, „Raudona mėsa daro žmogų piktą“, „Pamidori rūgština kraują“, „Suvalgyk obuolį kasdieną — nematysi daktaro nė vieno“ — tai vis daugiau ar mažiau nuo tiesos nutolę tvirtinimai. Dabar šalinkime iš savo galvos kitus turimus prietarus maisto srityje — tada lengviau pajėgsime su nutukimu tvarkytis. Prietariai tik sunkina perdidelio svorio numetimą.

Tik teisingas žinias pasisavinkime

Šalinkime ir kitus netikslumus — prietarus maisto srityje. Duokim, neteisingas yra toks tvirtinimas, būk rudi kiaušiniai yra maistingesni už baltus. Tikrumoje, kiaušinio lukštas neturi jėgos ir kiaušinio maistingumą. Venkime trynio taip, kaip tingins vengia darbo. Liaukimės namuose kepti visokius su tryniais pyragus. Meskime Lietu-

SIMTO IR TRIJŲ METŲ LIETUVAITE

Kenosha, Wisconsin. — Vietinis laikraštis „Kenosha News“ gegužės 31 d. išdėjo žinią apie šiomis dienomis 103 metų sulaukusią lietuvaitę Petronelę Jaskey. Jos mergautinė pavardė nepaminėta.

Ji jau dveji gyvena slaugymo namuose Hillcrest Nursing Home prie Twin Lakes. Ji turi 11 anūkų ir net 30 proanūkų. Kenosha News pranešimu, ji yra amžiumi vyriausioji visame Kenosha apskrityje, yra geriausias sveikatos, tik klausa yra kiek apsilpusi, bet jokių vaistų nereikalinga. Petronelės gimtadienio šventėje gegužės 30 d. dalyvavo apie 75 svečiai ir vieš-

nios. Minėtuose slaugymo namuose ji gyvena jau dveji metai.

Gimusi Lietuvoje 1870 metais gegužės 30 dieną, kur susipažino su Matthew Jeskey ir būdama 19 metų už jo ištekojo. Būdama 25 metų amžiaus ji su savo vyru emigravo į Ameriką ir apsigyveno Melrose Parke, Ill. Užaugino 5 vaikus, iš kurių viena dukterė Mrs. Nicholas Tarvash dar gyvena Berkeley, Ill. Petronelės vyras mirė 1936 metais.

Eilę metų ji gyveno pas vieną savo anūką Robertą Jeskey, kuriam padėjo globoti šeimą ir prižiūrėti namus, o kiaušinius praleisdavo savo mėgiamais mezgimais, siuvėjimu ir kt. darbais. Dabar daugiausiai laiko praleidžia maldoms.

vos Virėją iš savo virtuvės ir pagal ją nekepkime jokio dalyko su tryniais. Tai visai nelietuviška ta kynga yra. Nevadinkime lietuviais receptais tuos maisto gamybos nurodymus, kurie pataria daug trynių vartoti. Suprantama, kad raguoliui (bankukui) ne vieta nė vieno lietuvių skrandyje. Susipratę mūsų vaikai ir suaugę nuo mūsų trynių apsupto lietuviškumo. Dabar auga nauja karta — šviesi karta mokytų ir žmoniškų asmenų. Jie meta iš savo širdies religinius ir mediciniskus prietarus. Jie išmes ir dietinius prietarus, ir mus laikys mėsos, o ne bulvių, kaip mes riebalų — trynių išikibe po senovei laikysimės. Kaip popierinės gėlės turi būti pakelios gyvomis mūsų kambariuose, taip mes įvairius prietarus turime prašalinti iš savo širdies. Tik tada mums kelias sveikatos bus daug laisvesnis.

Kitas, pavyzdžiui, tvirtina, kad duonos pagruzdinimas — tostinimas sumažina jos maistingumą — kaloringumą. Tai netiesa — duonos padėginimas nesudegina kalorijų. Trečias tvirtina, būk baltymai (proteinai) yra labiausiai mums reikalingas maistas. Tikrumoje maisto maistingumas, kaip sakant kalorijos maiste lygiai svarbios kaip ir maisto baltymai. Duokim toks vidutinis mėsos gabalas — proterhouse steak — yra geras šaltinis baltymų — proteinų, bet jis turi 1,400 kalorijų. Jei tokių baltymų valgysime per daug — nutuksime, nes perversis maisto kūne bus sukraunamas po oda riebalų pavidale.

Išvada. Visi visada galvos nepraraskime ir prietaruose skęsti palaukime. Tiesa visose srityse tegul būna mūsų vadovė. Tada mes išvengsime visokių prietarų, įskaitant ir valgio srityje tokius. Taip nuo medicininių dulkių apsisvalę, mes pajėgsime eiti tiesiu keliu į sveikąsias perdidelio svorio sumažinimą. Daugiau apie valgio srityje prietarus — kitą kartą. Pasiskaityti. Are You really serious about losing weight? Pennwalt Prescription Products.

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražūs viršeliai. Kaina \$5.00.
Išleido Dr. Kazys Grinaitis. Knyga galima nusipirkti „Naujienuose“ už \$5.00, užsakant pastu reikalingą 25 centus pasto išsiadoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį „Atsiminimų ir Mintys“ tomą (neišleistas) už \$2.00.
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

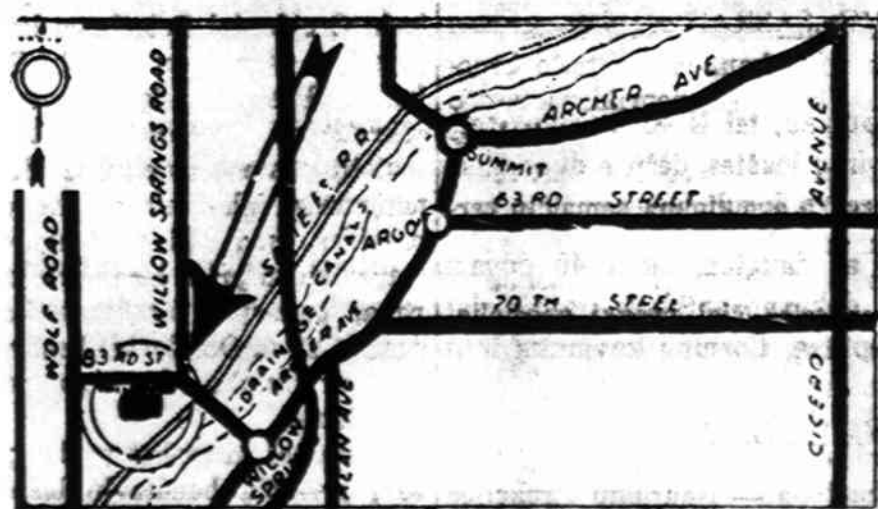
SPECIALUS BUSAI NAUJIENŲ PIKNIKA

Sekmadienį, birželio 10 dieną, specialūs CTA busai veš žiokagietis „Naujienu“ Pikniką. Lygiai 11:00 valandą ryto busai paims žmones nuo „Naujienu“ (18-tos ir Halsted gatvių kampas). Už kelių minučių jis sustos Bridgeport ties Lietuvių Auditorija ir paims ten piknikan norinčius nuvažiuoti. Vėliau jis važiuos Archer Avenue. Sustos ties Archer ir Western, Archer ir California. Pasuks į California Ave. Sustos ties California ir 43rd St., California ir 55 St., California ir 63rd St., California ir 71st St., o iš ten jau važiuos tiesiai į Willow Springs ir Buco Sode, kur bus piknikas.

Lygiai 1 val. po pietų išvažiuos antras busas. Vietoj California Ave., jis važiuos S. Western Ave. Western Avenue sustos prie 43-cios, 47-tos, 55-tos, 63-cios, 69-tos ir 71-mos, o vėliau važiuos 71-ma, sustodamas prie California ir Kedzie.

Iš pikniko busai išvažiuos 6:00 ir 7:00 valandą vakaro. Kelionė į Pikniką ir atgal (round trip) kainuos \$3.00.

Kaip nuvažiuoti į NAUJIENŲ pikniką

Birželio 10 d. NAUJIENŲ piknikas įvyks Buco sode, kuris yra prie German Church Road, 83-cios gatvės įsta. Buco sodas yra tarp Willow Springs kelio ir Wolf Road.

Taigi visi keliai, kurie veda prie 83-cios ir Willow Springs Road sankryžų, veda tiesiai į NAUJIENŲ pikniką.

Iš 18-os kolonijos, Bridgeport, Brighton Parko ir kitų mišnių apylinkių kolonijų geriausia yra paimti Archer Road, kuris vėliau vadinasi US 4-A ir važiuoti iki Willow Springs miestelio. Tenai reikia pasukti į dešinę, pervaziuoti du tiltus, einančius per Chicago kanalą ir Losphines River ir pasukti į kairę esantį Buco sodą, vadinamą Willow West Picnic Grounds. Kas važiuoja iš šiaurinės arba vakarinės Chicago dalies, tai lienis geriausia naudotis Willow Springs arba Wolf Road. Abu šie keliai nuveda tiesiai iki German Church Road.

Iš Marquette Parko važiuojantieji gali naudoti 79-tą kelią, 87-tą kelią arba 95-tą kelią. Jei turi pasiekti Wentworth Road, pervaziuoti jau suminėtus kapalus, pasiekti German Church Road ir įvažiuoti į Buco sodą.

Kviečiame visus žiokagietis atvykti į NAUJIENŲ rengiamą pikniką.

Bėkime nuo apgavikų dietos

Nuo šiandien visi mes bėkime nuo apgavikų dietos. Gydytojai jas atmeta. Mat, jos siūlo vieną kurią maisto rūšį valgyti: sakykim, kiaušinius, varškę, bananus ar kurį kitą vieną maisto gaminių, beveik neimant kitokio maisto. Jei kas ilgesnį laiką valgytų taip, kaip siūlo apgavikai — žmogus imty sirgti nedasimaitinimu. Tada jis susilauktų daug vargo. Dar viena negerovė prisideda žmogui bėgančiam nuo vienos dietos prie kitos: pakartotinai varginamas kūnas suliesėjimo įvairiomis dietomis ima pavargti.

Taigi, kartą ant visados visi žinokime, kad svorio numetimas yra su gydytoju aptartinas reikalas. Mat, nutukti gali ne vien persivalgydamas, bet ir mažai valgydamas, jei turi cukrulingą ar kurią kitą negerovę. Kiekvieną atvejį nutukėlis yra reikalingas specialios gydytojo pagalbos. Prieš patardamas pacientui kaip numesti svorį, gydytojas sužino, kokia yra nutukėlio sveikata. Gydytojas dar kreipia dėmesį į nutukėlio amžių, lytį, aukštį ir kito sudėjimą. Gy-

Ryžkimės pakelti suliesėjimo sunkumus

Niekas sunkių dalykų nemėgsta. Taip ir nesiseka storuliams liesėti, nes jie prietaruose skęsta. Ponutės riebutės nenori mesti svorio, nes girdi, jų veidukai suplonės ir tada jos pasenusiomis atrodo. Kitas tvirtina, kad jis numesti svorį gali tik prisilaikydams tokios dietos, kur negalima valgyti miltinių — krakmolinių valgių — kitaip sakant, angliavandenių — carbohydratų. o galima kiek tik lenda valgyti visus kitus maisto gaminius. Girdi, jam jokia dieta nepadėjusi, tik kai jis ėmęs valgyti vien mėsą, žuvį, varškę, sūrį, švaisyti ir daržovėmis, be jokios duonos, be pyragų, be bulvių ir be kitų miltinių valgių — jis numetęs trisdešimt svarų. Tai nesveika, vienasalė dieta. Jos prisilaikant gali ateiti laikas, kada per daug sumažės cukraus kiekis kraujyje ir toks be miltinių apseins žmogus, nors ir suliesėjęs, ims kojų nepavilkti, rankų nepakelti.

Žinoma, kad svoris krenta nevalgant miltinių — krakmolinių valgių. Jų per daug imant nu-

Sekmadienį, birželio 10 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENŲ PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISA LAIKĄ GARSUSIS J. JONIKO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. BIRŽELIO 10 D. VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENŲ PIKNIKĄ.

Teisiniai patarimai

Dr. MARIJOS L. ŠVEIKAUSKIENĖS
atsakymai teisiniams klausimams.
(Klausimus siųsti šiuo adresu:
Attorney at Law,
Cooperative Bank Plaza,
1860 Centre Street,
Boston, Mass. 02132

KLAUSIMAS

Esu 72 metų amžiaus. Gyvenu iš pensijos. Be to, esu prietęs "sales-man'as" ir uždirbu neblogą pragyvenimą iš "direct selling". Prieš 15 metų vedžiau už save daug jaunesnę moterį. Turiu 14 metų sūnų, žmona su manim išsiskyrė ir vaikas gyvena pas ją. 10 mėne-

sių metuose važinėju po visą Ameriką. Amerikoje turiu brolių ir seserį, už mane žymiai jaunesnius. Illinois valstybėje išlaikau butą, atseit savo gyvenamą vietą. Turiu tarnaitę, senybo amžiaus. Ji yra labai puikus žmogus ir, kai man pri- trūkdo pinigų, man tarnavo neprašydama algos. Ji yra la-

bai gera mano vaikui, kai tas pagal teismo sprendimą, atva- žiuoja manęs atlaikyti vasaros metu. Vaiko išlaikymui man teismas priteisė mokėti 150 do- lerių ir mėnesį ir aš labai tva- ringai šią sumą mokau. Aš daž- nai pagalvoju, kad to laiko man nebėdaug teliko, kad man reikia susitvarkyti savo reika- lus; vis manau testamentą pa- sidaryti, bet vis to laiko neu- tenka. Prieš metus, kai man reikėjo išvažiuoti į tolimą ke- lionę porai mėnesių, aš suma- niau surašyti toki popierius, kuriame nurodžiau, kad visi mano baldai, sidabras, kurio aš turiu nemažai, ir kiti namų apyvokos reikmenys tektų ma- no ištikimam tarnaitėi, kuri ne- gali savo triūso man ir mano vaikui. Tokį raštą aš surašiau angliškai ir mudu abu su tar- naitė pasirašėme. Klausimas: ar mano sesuo ir brolis netu- rės teisės iš jos tų daiktų atim- ti, jei aš netikėtai mirčiau. Jei aš vėliau kada surašysiu testa- mentą (pinigų aš neturiu daug, bet turiu daug "draudimo" in- surance), ar reikia paminėti tuos baldus, kuriuos jau ati- daviau jai. Man šis reikalas la- bai rūpi ir būčiau dėkingas, jei jį atsakytumėt.

Pensininkas, Illinois

ATSAKYMAS

Pirmon eilėn: jei Tamsta mirtum, nesudaręs testamen- to, visas Tamstos turtas, įs- kaitant baldus ir kitus reikme- nis, tektų Tamstos sūnui. Tamstos brolis ir sesuo neturėtų jo- kių teisių į paliekamą turtą.

Taipogi turėtų Tamsta galvo- je, kad jei Tamstos sūnus būtų nepilnametis, kai Tamsta mir- si, tada teismas turėtų paskir- ti jam globėją (guardian), kuris rūpintųsi finansiniais reikalais,

susijusiais su palikimu. Tokiu atveju globėjas būtų pa- skiriamas vaiko motina. Jei Tamsta nori išvengti tokių pa- sekų ir kitokių nesusipratimų, Tamsta turi, nedelsiant, nueiti pas vietinį advokatą ir suda- ryti testamentą. Tamsta turi pilną teisę palikti savo turtą kam nori ir tokiomis dalimis, kaip tik Tamstai patinka. Tes- tamente Tamsta nurodys, kad Tamstos baldai, sidabras ir k. yra "atiduodami" Tamstos šeimininkei. Tuo reikalus ir pasibaigs. Ji gaus tai, kas jai bus paskirta ir niekas negalės to "užginčyti".

J. PETERAITIS

LIETUVIŲ SODYBA CHICAGOJE AUGA

Nepriklausomybės metais Lie- tuvoje ėjo kurį laiką savaitra- stis, vadinamas "Sekmadienis". Vienas korespondentas, aprašy- damas kartą viename numeryje Palangos kurorto vasaros sezo- no gyvenimą, rašė tarp kitko š- taip: "Kai nueini į ligoninę, at- rodo, kad visi žmonės serga. Kai nueini į Tiškevičiaus parką, at- rodo, kad visi žmonės mylisi".

Panašiai būtų galima pasakyti ir apie dr. Adomavičiaus Chica- goje kuriamą "Lietuvių Sody- bą". Kai nueini į Liet. Sodybos susirinkimus, vieną kartą į mės- nesį įvykstantį, tenai atrodo panašiai. Žmonės yra draugiški ir simpatizuoja vieni kitiems. Daugumas jų yra nebe pirmos jaunystės, jie sunkesnių klau- simų ar kokių vingiuotų gyven- mo problemų nesprendžia. Jie atidžiai klausosi pakviestųjų gy- dytojų pranešimų ir žiūri rodo- mus paveikslus ligų klausimais, nes kiekvieno protingo žmogaus prigimtis yra jau taip surędyta, stengtis laimingai gyventi ir iš- likti kuo ilgiausiai sveikam, ypač šiais laikais, kada žmogaus gy- venimas nebėra laikomas sąsaru pakalne.

Tad žmonės šį gyvenimą myli ir stengiasi jį kiek galint prail- ginti. Apie valdišką senelių glo- bą pranešimus ten daro buv. ge- nerolas Reklaitis, ponis Rimie- nė ir kiti. O ir šiaip dienomis, atsiranda interesantų, kurie atei- na ten lyg į savo namus, vieno- kiu ar kitoku klausimu pasitei- rauti.

Pasagos formos dviaukštis 22 butų namas su ne maža kiemo aikšte, atrodo tikra užmiečio rezidencija, ir dr. Adomavičiaus vadovaujamas Alvudo sambūris yra nusistatęs šią vietovę pa- verstį simboline lietuviška sody- ba.

Lietuviai turi pasistatę pra- šmatnią rezidenciją, liet. sti- liaus namų, bažnyčią, vienuolų- nų ir kt., bet lietuviškos sodybos pavyzdžio, su įvairiais medeliais, gėlių klombomis, lietuvišku kry- žiumi, ir gal ir šulinio su svir- tim, mes iki šiol dar neturėjome.

Lietuvos dvasios įnešimas į šį iš kitataučių pirktą namą nėra lengvas dalykas. Pradžioje me- dicinos paskaitos ėjo tik dviejuose anksčiuose rūsiu kambariuose. Tik vėliau, architektui Mulokui patikrinus ir leidimus gavus, bu- vo padidinti patalpų perėjimai ir keturi kambariai sujungti su vir- tuve. Viename patalpų gale yra įrengta ir koplytėlė, kuriai paveikslai ir statulėlės buvo gau- tos iš parduoto Marijonų ūkio koplyčios.

Išlyginus grindinį, sienas rei- kėjo vietomis iškloti popieriaus plokštelėmis, išdažyti ir įvairius panašius darbus atlikti. Bet ne- žiūrint viso to, rūsiu patalpas pagražinti nėra lengva. Tarp daugelio kitų darbuotojų, čia daug padėjo ir Algis Karaitis, "Gintaro" vasarvietės savini- kas Union Pier, dažytojas šaki- nis su sūnumi ir kiti.

O kad kambarių nuotaika bū- tų jaukesnė, dr. Adomavičius pa- kabino ant sienų veiks visus iš lietuvių dailininkų pirktus nuo- savus paveikslus.

Kiti mūsų žmonės gražina pa- veikslais daugiau tik savo rez- idencijas ir salonus, o šis dakta- ras savo pirktais paveikslais gra-

žina lietuvių senelių kultūrinį sueigų patalpą.

Ir reikia stebėtis, jog nema- žoje Marquette parko kolonijoje senų lietuvių skaicius, pasirodo, nėra mažas, ir paskutiniuose su- sirinkimuose jų prisirinko veik pora šimtų. Užkandžiaudami ir girkšnodami arbatą ar liet. girą, jie turi progos čia kelioms va- ladoms susieiti pasišnektėti, pa- siklausti žinių, ar paklausti gy- dytojų klausimų apie savo nega- lavimus ir panašiai.

Šiaip čia senesniems žmonėms susitikimo vietą (kaip Europoje kavinų) beveik nėra. Yra tik valgyklos ir karčiamos. Anks- čiau kai kas kritikuodavo, kad, girdi, senų namams vieta esanti tik užmiestyje. Bet pasirodo, kad lietuvis nori gyventi arčiau lie- tuvio, arčiau savo bažnyčios ir savo pažįstamų.

Kaip girdėti teko, dailininkų yra ruošiamas ir lietuviškas kryžius, kuriam įvairiais me- dialais apdodintoje aikštėje yra įrengta jau ir vieta. Palei savo- tiško stiliaus neaukštą pamirytą tvorą, prie gatvės ištiesia beveik per visą bloką įvairių gė- lių lysė. Čia dr. Adomavičius yra iš savo namo daržo atgabėjęs beveik visas gėles ir žalumynus. Jų tarpe yra sunkiai pakeliamų kaktusų ir medelių vazonai bei daugybė įvairių kitokių gėlių ir šaknų.

Kai kartą vienos ponios, kuri šią įvairių augalų lysę laistė, paklausiau, kaip tos retai ma- tytos, naujai pasodintos gėlės vadinasi ji atsakė nežinanti, ir patarė pasiteirauti daktaro. Ir

reikia stebėtis, kiek daug vienas žmogus, su būreliu idealistų pa- dėjėjų, šalia savo tiesioginių gy- dytojų pareigų, šalia kas savaite "Naujienose" ir "Drauge" veltui rašomų straipsnių medicinos klausimais ir paskaitų per radiją, gali nuosirdžiai dirbda- mas nuveikti.

Alvudas, kaip jau sakytą, tu- ri ir puikų būrelį pasisventusių darbuotojų. Šalia dr. Adomavi- čiaus, dr. Vaškevičiūtės, dakta- rų Dubinskų, dr. Seibučio, dr. Ju- co ir kitų, šia organizacija nuo- širdžiai rūpinasi panelė Kirvai- tytė, mokyt. Girdvainytė, ponios Alginienė, Bružienė, Bosienė, p. p. Kleizai, aktorius Brinka, p. Stakenas ir daugelis kitų.

Iš 22 butų šios naujos nuosa- vybės, 13 butuose gyvena jau lietuviai. Kitus butus taip pat kitataučiai, pamažu išsikraus- tdami, užleidžia lietuviams. Al- vudas, turėdamas dar 2 nuosavy- bes kitose vietose, sėkmingai nu- mokėjo jau didžiąją skolos dalį ir už naująją nuosavybę.

Kartais tekdavo dr. Adomavi- čiui išsistarti, ar nereikėtų Alvu- do parengimuose, didesnių paja- mybė dėlei, vietoj giros, nekaltau- sės kavos asčiuose pardavinėti ir vadinamų taurių gėrimų. Daktaras tam griežtai pasiprie- šindavo. Jis kovoja, kaip žino- me ir prieš rūkymą, ir kai rūko- rius ateina prie Alvudo patalpų, tai kaip prie bažnyčios, papirosą tuoj užgesina.

Tad reikia džiaugtis, kad šį dr. Adomavičiaus vadovaujama draugija, eidama vyskupo Va- lanciaus ir dr. Vydušo blaivybės skiepijimo keliais, pasiekė to- kių puikių rezultatų.

GINA TIK VAGIS

Nuo manęs neslėpk nieko — sako advokatas klientui. Ar tai tiesa, kad tu aplėšei Trentono banką ir pagrobei \$10,000? — Priesiekiu kad ne. — Toku atveju negaliu ta- ve ginti. Kas man sumokės ho- norarą, — pareiškė advokatas keldamasis iš kėdės.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Cikagietės išpūdziai oku- puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminius, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poet- Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Kontius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK v. tauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas b- kitas knygas galima įsigyti atsilankius i Naujienos arba atsiuntus čekį a- pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Philomena sako...

DOLERIAI TURI KOJAS, jie greit išeina ir nebegrižta. Jūsų doleriams reikia vado, kad jie nepaklęstų.

Jūs jiems patarnaukite, nuneškite į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę. Tenai jūsų doleriai bus saugoj vietoj ir augsti nuošimčiai auklės naują dolerių šeimą.

Jūs dirbate, tegul ir jūsų doleriai dirba. Jei norite įsigyti namą, turėti pakankamai lėšų vaikų mokslui ar senatvei, laikas dabar pradėti taupyti.

5%	5 1/4%	5 3/4%	6%
Regular Passbook Account	90 Day Passbook Accounts	\$1,000 or more Savings Certificate (1 to 2 years)	\$5,000 or more Savings Certificate (2 to 10 years)

CHICAGO ★★★★★
savings and loan association
6245 South Western Avenue, 476-7575

6245 South Western Ave. 476-7575

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Mes švenčiame 50 m. sukaktį
Mokame iki 6% Dividendus ir
dar duodame dovanų.

JEI PADESITE TAUPYMO SĄSKAITON \$100 ar daugiau, tai galėsite gauti šotį ir 4 stiklus.

JEI PADESITE \$500 ar daugiau, tai iš 40 dovanų galėsite pasirinkti padažo šildytu- vą, žvakių, patarnavimų lėkštės, dėžutę duonai, nerūdijamo plieno dubenį daržo- vėms maišyti, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

JEIGU PADESITE \$5,000 ar daugiau, tai iš 40 dovanų, galėsite pasirinkti rankinius ir stalo laikrodžius, dakrono antklodę, radiją, foto aparatą, šildomą lėkštę, spir- gintuvą, elektros keptuvą, Corning kavinuką ir daugelį kitų vertybių.

VIENAI SĄSKAITAI VIENA DOVANA.

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 iki 6 val. vak. Penktadienį nuo 9 iki 7 val. vak., o šeštadienį nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
tris mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$23.00	
pusei metų \$12.00	
tris mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Rusams laisvojo pasaulio nepavyti

Rusų komunistų partijos ir sovietų valdžios įtakingieji vadai kelias atvejais gyvėsi, kad jie ne tik patys, bet ir pralenks Ameriką. Tą Ameriką jie stengiasi pralenkti jau visą pusę amžiaus, bet šiandien kiekvienam aišku, kad jie net pavyti jos negali. Jie skriaudžia krašto gyventojus, juos išnaudoja, kaip niekas paprastų žmonių iki šio meto neišnaudojo, ruošia įvairius planus pramonei gerinti, bet pirmyn nepajėgia pasistumti.

Sovietų valdžia, sukaupusi krašto turtais ir gabiausius mokslininkus, vienoje, kitoje srityje sušvinta, pasigiria, o vėliau ir vėl viskas aptemsta ir nutyla. Sovietų inžinieriai pajėgia iškelti ir erdvę kelis lakūnus, pastatyti rusams reikalingus lėktuvus, bet sparčiau pirmyn žengti nepajėgia. Jie pirmieji išmetė lakūnus į erdvę, bet iki šios dienos jų vyrai mėnuliui dar nepasiekė. Kai Amerikos lakūnai vaikščioja mėnuliui paviršiumi, tai rusai paleido kelis sviedinius, šokinėjantį mėnuliui paviršiumi ir trukdantį susisiekti. Rusai įsitikino, kad jiems mėnuliui nepasiekti, todėl ir sustabdė visas pastangas jį pasiekti.

Karo pabaigoje rusai buvo pagrobę kelis modernius Amerikos lėktuvus. Pagal tuos modelius jie pasidarė kelis keleivinius lėktuvus, pavadindami juos rusiškais vardais. Patyrę, kad Amerikos aviacijos pramonė ruošia stratosferinį lėktuvą, rusai taip pat pradėjo naujo lėktuvo statybą. Amerikos pramonė, apskaičiavusi, kad tokiame lėktuve dar reikia naujų metalų ir dar nesamų instrumentų, nustojo stratosferinio lėktuvo statybą. Bet darbo ėmėsi britai su pranežais ir rusais. Sovietų valdžia pastatė Topolevą 144. Jis buvo išbandytas 1971 metais ir paleistas apyvaron. Prancūzai savo "Concorde" dar ir šiandien tebebando, naujas dalis deda ir gerina. Tuo tarpu rusai pradėjo rinkti užsakymus naujam stratosferiniam lėktuvui.

Praeitą sekmadienį, birželio 3 d. Paryžiaus Le Bourget aerodrome geriausiai sovietų lakūnai atskrido į Prancūziją, kad galėtų parodyti, kaip stratosferinis rusų lėktuvas gali skraidyti. Į šias tarptautinės aviacijos šventes susirenka minios žmonių. Le Bourget aerodrome ir jo apylinkėse buvo apie 300,000 žmonių, atvykusių pasižiūrėti pačių naujausių lėktuvų. Rusai suvažiavusiems parodė Topolevą 144. Sovietų pareigūnai paskelbė, kad ateinančiais metais išbandyti sovietų stratosferiniai lėktuvai pradės keleivius vežioti ne tik pačioje Rusijoje, bet ir į kitas pasaulio šalis.

MŪSŲ RŪPEŠČIAI IR UŽDAVINIAI

ALTAS, KAIP JAV LIETUVIŲ ATSTOVYBĖ

P. STRAVINSKAS

Kai kalbame apie ALTO at-kokį teisinių tų lietuvių atstovavimą Amerikos (JAV) vietoje, o tik ALTO reiskimą lietuvių tai turime mintyje ne minties ir valios sutinkamais su

Visų svečių akivaizdoje sovietų lėktuvus lengvai pakilo, du kartų praskrido pro Le Bourget aerodromą susirinkusias minias, o vėliau pradėjo leistis. 500 pėdų aukštumoje lėktuvus tarytum sustojo, pasisuko į šalį ir pradėjo juodus dūmus leisti. Už kelių sekundžių atplyšo vienas Topolevo 144 sparnas ir krito žemyn. Kitą sekundę pradėjo sproginėti po lėktuvo luobu pakabinti stiprūs motorai. Liepsnojantis Topolev 144 nukrito Goussainville kaimelyje, sukeldamas gaisrų ir užmušdamas 14 gyventojų. Žuvo visa sovietų lėktuvo įgula. Žuvo lakūnas Michail Kozlov ir vyriausias bandomųjų sovietų lėktuvų direktorius Vladimir Bendorov.

Prancūzų premjeras Messmer apgailestavo sovietų aviacijos nelaime ir žuvusius žmones. Šeremetjevo aerodromo vadovybė, patyrusi apie katastrofą, pareiškė, jog tai sabotazas. Topolev pakilo iš Šeremetjevo aerodromo. Kartu Paryžiui atskrido ir Topolevo sūnus Aleksandras, kuris padėjo tėvui ruošti lėktuvo statybą reikalingus planus. Aerodrome buvo Vasilijus Kasakov, sovietų aviacijos pramonės ministro pavaduotojas ir visa eilė aukštųjų sovietų valdžios ir aviacijos pareigūnų. Kaip galėjo kas nors padaryti sabotazą, sunku įsivaizduoti. Į Le Bourget atskridęs sovietų lėktuvas turėjo specialią vietą jam pastatyti. Sovietų sargai nieko neprileido prie lėktuvo ir nieko neįsileido į vidų. Nelaimės metu skrido vieni sovietų lakūnai ir sovietų valdžios pareigūnai. Nejaugi patys sovietų pareigūnai galėtų daryti sabotazą?

Greičiausiai ten jokio sabotazo nebuvo. Sovietų naujas lėktuvas dar neišbandytas. Jo konstrukcijoje yra kelios naujovės, kurios gali atnešti nelaimę. Rusai neturi reikalingų masinų, jie nepajėgia apskaičiuoti medžiagų stiprumo ir atsparumo. Šiuo atveju prancūzai yra toliau pažengę. Jie pastatė "Concorde" bando ir taiso, tuo tarpu rusai to nedaro. Savo lėktuvu rusai tinkamai neišbandė, o jau siūlo pardavinėti. Japonų lėktuvų pirkliai, sekę Topolevą 144 kritimą, tuojau pareiškė, kad šio rusų lėktuvo jie nepėrkia, kol nepaisiškės Paryžiaus aerodrome įvykusios nelaimės priežastys. Patys rusai žino, kad Topolevo 144 nukritimas yra didelis smūgis visai sovietų aviacijai.

Praeitais metais spalio 13 d. iš Leningrado į Maskvą atskridęs "Iliušinas" krito, užsidedė ir užmušė 176 keleivius. Rugpjūčio 14 d. rusiškas lėktuvas krito Berlyne ir užmušė 156 žmones. Praeitais metais Pragoje nukrito Topolev 154, užmušdamas 100 žmonių. Praeitų metų lapkričio mėnesį sovietų lėktuvas nukrito Juodosios jūros Sochi aerodrome, užmušdamas 90 žmonių. Sovietų aviacijos saugumo rekordas nekoks. Dar blogesni yra sovietų pramonės rekordai. Rusai išsuderėjo iš italų, kad pastatytų jiems dirbtuves mažiems automobiliams gaminti. Italai tai padarė. Dabar Amerikos pramonininkai statys Rusams trąšų dirbtuves, nes be trąšų sovietų valdžia nepajėgia išmaitinti gyventojų.

Kalbos apie pralenkimą Amerikos pramonės yra tuščios. Rusams dar teks smarkiai bėgti, kol jie pavys, o apie pralenkimą ir kalbos negali būti. Jie turi neužmiršti dar vieno: kol jie pavys šiandieninė Ameriką, amerikiečiai jau bus toliau nužingsniaję.

JAV lietuvių mintimi ir valia.

Tokių minties ir valios pareiškimų daro ir ALTO vadovybė Washingtone, t. y., santykiuose su JAV valdžia, Lietuvos laisvinimo klausimais.

1 — Iš ko galima spręsti, ar spėti, kad ALTO minties ir valios pareiškimai Lietuvos laisvinimo klausimais sutinka su kone visų JAV lietuvių mintimi ir valia?

Tą galima spręsti arba spėti iš ALTO remiančios kone visos JAV lietuvių organizuotos visuomenės, iš šio krašto lietuvių masės, esančios ALTO užnugaryje.

Tam geriau suprasti meskiname žvilgsnį į ALTO organizaciją, t. y. į jo organizacinę struktūrą, bent jau labai bendrais bruožais.

II. ALTO ORGANIZACIJA

1) ALTO sudaro, kaip minėjau aukščiau, eilė Amerikos lietuvių organizacijų — ideologinių, kultūrinių ir labdaros. Jos skiria į ALTO kamieną arba centrą savo atstovus: po 7-10 iš ideologinės organizacijos ir po 3 kultūrinės bei labdaros. Visoms JAV lietuvių organizacijoms ALTO atviras. (Jų priėmimo tvarka numatyta statute).

2) Tų visų ALTO org-jų atstovų suvažiavimas (šaukiamas ne rečiau, kaip po vieną kartą į metus) yra ALTO aukščiausias — sprendžiamasis organas.

3) ALTO vykdomasis organas yra ALTO Valdyba (iš 11-15 narių), kurią renka ALTO suvažiavimas.

4) JAV teritorijoje, tose vietovėse, kur tik yra lietuvių organizacijų, steigiami ALTO skyriai. Į skyrius gali įsirašyti ne tik tos organizacijos padaliniai (skyriai), kurios turi savo atstovus ALTO kamieną (centrą), iš kurių, kaip minėta, sudaromas ALTO suvažiavimas (tas jo aukščiausias organas), bet ir visų kitų organizacijų, draugijų, sąjungų skyriai, taip pat lokališes draugijos klubai ir kiti organizaciniai vienetai. Jų dažnai ir prisirašo į tuos skyrius daug, kartais net daugiau, negu 50. Reikalui esant, ALTO Valdyba šaukia tų skyrių atstovų konferencijas.

5) Jei kurioje vietovėje skyriaus nėra, o yra kuri paskira lietuvių organizaciją, draugiją, tai ji gali įsiregistruoti ALTO Valdyboje, kaip "priešdešimties draugijai" irgi yra.

Šiuo metu ALTO turi tokių savo organizacinių taskų (skyrių ir kitų) net per 140.

III. — ISVADA

Taigi matome, kad ALTO apjungia Lietuvos laisvinimo darbui, kone visą įvairiais poliūriais ir idėjomis susiskaldžiusią Amerikos lietuvių visuomenę. Jos vardu ir, apskritai, visų JAV lietuvių vardu ALTO (jo vadovybė) ir kalba bei veikia kur tik reikia. Lietuvos laisvinimo klausimais. Ypač tas daroma Washingtone, JAV valdžios atitinkamose įstaigose. Turėdamas tokį savo užnagarį, ALTO vadovybė per, galima sakyti, 33 savo veiklos metus yra atlikusi daug, labai svarbių laisvinimo darbų. Jai priklauso, kaip minėjau, visų mūsų pagarba ir padėka.

Ar gali ALTO šiame Lietuvos laisvinimo darbe konkuruoti JAV LB vadovybei?

Ar gali ji perimti iš ALTO JAV lietuvių atstovavimą Washington?

Į tai bandomysiu atsakyti sekančiame straipsnyje.

ROCKFORD, ILL.

Mirtis ir vėl pasiėmė du lietuivius

Ilgai sirgęs namuose mirė Martynas Sinkevičius, sulaukęs 87 metų. Gerosios žmonos Onutės buvo prižiūrimas, globojamas kaip mažas vaikas. Paskutinės dienos buvo sunku su silpnėjančiu ligoniu, bet žmona prie jo buvo kol užmerkė akis.

Martynas Sinkevičius gimė ir augo Lietuvoje Prienų miestelyje, Marijampolės apskrityje. Jau nuo būdamas atvyko į šią laisvės šalį Ameriką, apsigyveno Rockforde, gavo darbą didelėje Kojinių mezgimo įmonėje, išmoko operuoti mašinas, buvo ištikimas darbininkas. Martynas buvo gero būdo, draugiškas, tylus, iš pirmųjų dienų skaitė Naujienas ir geras knygas, vengdavo mėgėjų baliavoti ir išgerti.

Pagaliam Martynas susipažino su Onute Šimkaitė iš Chicago ir sukurė šeimyninį žydinį — apsidė, įsigijo nuosavus namus, susilaukė dukrelės Florencijos, gražiai gyveno ir kojinės mezgė.

Jo žmona Onutė gera dainininkė prisidėjo prie choro, dukrelė Florą mokino piano muziką.

Kaip susiorganizavo SLA 77 kuopos kvartetas — p. Šimaitienė, Sinkevičienė, Struzas, Bacevičius, Florencija piano akomponavo jų pasirodymuose. Buvo daug lietuvių jaunimo. Martynas leisdavo savo namuose turėti subvymus tik su kavute ir pyragaičiais.

Mūsų tylusis Martynas sune galavo atšventęs savo aukštinį — 50 metų apsidėmimo jubiliejų. Laikėsi iki šių dienų, išgyveno

James McCord, kurio pareiškimai pradėjo visą Watergate skandalą. Jis kartu su kitais būtų tylijęs, nebūtų pasiekę Baltųjų Rūmų tarnautojų darbą.

Rockforde 60 metų, paliko nuiludusius savo žmoną, dukrelę ir daug draugų, savo žmonos brolių Joną Šimką.

Koplytėlėje susirinko daug lietuvių. Dukrelė Florencija atvyko su savo vyru Mr. Case ir 3 dukrelėm iš Baltimorės. Daugybė gyvų gėlių puošė jo baldą. Laidotuvės buvo su bažnytinėmis apeigomis. Daug automobilių palydėjo į Kalvarijos kapus. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į Lietuvių Klubą užkandžių. Dalyvavo apie šimtas lietuvių ir svetimtautių. Reikiu užuojautą žmonai, dukrelei ir giminiams.

Tą pačią dieną laidojo Viktoras Labunskas sulaukęs 87 metų. Gimęs Lietuvoje, kaip ir kiti jo pusbroliai ir anukai gyveno Rockforde, bet Viktoras buvo pasivadinęs lenku "Labunski". Jo giminės žinomi Lietuvoje, jų yra keletas. Apie jo gyvenimą nieko nežinau. Zvalgas

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

MANTAS AUKSTUOLIS

KLAIPĖDOS KRAŠTO ŠVIETIMAS

1.

Šiais metais plačiai minimas Klaipėdos krašto išvadavimas. Buvo paminėtas ir Klaipėdos krašto tautinis švietimas. Dėl to švietimo man teko glaudžiai bendradarbiauti, todėl ir noriu parašyti, kaip švietimas buvo vykdomas.

1933 m. mane paskyrė Klaipėdos Krašto pašto viršininku.

Iš pradžių man buvo jauku ir malonu gyventi. Klaipėda dalinai man primindavo Vilnių, kur lietuvių tarp savęs gražiai sugyveno. Artimai bendradarbiau su E. Galvanausku, kurs buvo teigiamai kūrybingas ir sumanius vyras.

Malonus Mikulskis gaivino mus savo choro lietuviškais dainomis. Aš jam už tai atsiųgiau priemonių su didele pagarba. Bet Galvanauskas po to mane aplankė tarė: — Dabar žinok, kas tik bus blogai, tai pats būsi kaltas. — Tai patyrusio valstybininko žodiai, bet aš jam atsakiau: — Tai nieko. Būdamas tautininkų pir-

mininku, aš daugiau galėsiu padaryti Klaipėdos krašto ateitį.

Po kelių dienų atvyko pas mane Klaipėdos krašto veikėjai Sūklorius su Vana-gaičiu. Jiedu skundėsi, kad jie buvo tris kartus prašyti mūsų vyriausybės Kaune pastatyti Klaipėdą lietuvių gimnaziją, bet jų prašymas nebuvo išklaustas. Aš nuste-bau ir pasijutau užgautas, kad mūsų tautinė vyriausybė nebuvo tokio svarbaus reikalo. Bet, kas dėl to kaltas, tai pamatysim.

Po poros dienų tuo pačiu reikalu atvyko buvęs lietuvių gimnazijos direktorius Trukanas ir labai karštai įrodinėjo, kad gimnazija Klaipėdą būtina reikalinga.

— Kiek turit mokinių? — paklausiau.
— Virš penkių šimtų, — jis atsakė.
— O kur dabar mokote mūsų jaunimą?
— Vokiečių mokytojų seminarijoje, po pietų, nes prieš piet vakarietiškai mokosi.

Buvo aišku, kad gimnazija reikalinga. Tuo labiau, kad lietuvių prieauglis Klaipėdoje sparčiai augo ir mokinių skaičius didėjo.

Nuvykau į Kauną. Tada švietimo ministerija buvo senesnių žmonių vadovybė. Pasikalbėjęs su ministru, supratau, kad aš čia nelaimėsiu. Bet nusileisti aš nemokėjau. Juo labiau, kad man buvo aišku, kad Klaipėdą neturint gimnazijos mūsų jaunimas neturi ateities.

Nuvykau pas prezidentą Smetoną. Tai buvo kilniausia mūsų tautos viršūnė, kuri

visuomet suprato ir atjautė lietuvių tautos ateities reikalus.

Dėsciau reikalą, kaip mokėjau.
— Pone prezidente, Klaipėdos lietuvių gimnazija turi virš 500 mokinių, kurių skaičius kas met didėja. Mes neturim savo rūmų, o turim dangstyti vokiečių seminarijoje, po piet. Tai seminarija mah primėna kryžiuočių pilį. Toji patalpa visai netinka gimnazijai. Mes, kaip respublika, negalim priklausyti nuo vietinių vokiečių malonės. Mums būtinai reikalingi lietuviškos gimnazijos rūmai, be kurių mes Klaipėdos krašte negalėsim užtikrinti ateities mūsų jaunimo auklėjimui.

Aš kalbėjau karštai ir susijaudinęs.

Prezidentas pažūrėjo į mane, nusišypsojo ir tarė:

— Gerai. Aukštuoli, gimnaziją turėsit!

Padėkojęs, išėjau po pirmo vizito pas prezidentą labai laimingas. Naktį važiuodamas traukiniu, galvojau apie Antano Smetonos rimtą ir kenčiantį veidą. Supratau, kad jis kencia, jog ne viskas taip yra, kaip jis norėjo kad būtų, bet jis tikėjosi, kad lietuvių tauta, būdama nepriklausoma, pasieks tą dydį, kurio ji verta.

Jau kitą dieną gavau telegramą, kad Klaipėdos gimnazija leista statyti. Gimnazijos kėtinio akmenis padėjimas buvo labai iškilmingas. Buvo sukviešta daug svečių: konsulai, mūsų įstaigų viršininkai ir direktoriaus pariai. Kaip buvo įprasta, dalyviai turėjo būti su cilindrais.

Aš pasakiau Galvanauskui, kad aš neturiu cilindro.

— Kaip tai? — jis nustebo. — A — a, palauk, aš turiu du, aš tau paskolinsiu.

Kaip tyčia ir išmiera tiko.

Gimnazijos statybos architektas paruošė aktą ant pergamento, kurį iškilnių metu pasirašė gubernatorius, direktorijos pirmininkas ir kiti. Aktas buvo įdėtas giliai į pamatų nišą ir uždirytas, kad ateinančioms kartoms paliktų dokumentas, jog Klaipėdoje lietuvių vyriausybė pastatė pačią puikiausią gimnaziją visame Pabaltijje.

Gimnazija tikrai buvo puiki, erdvi ir šviesi. Turėjo didelę sporto salę. Iškilnių salės sceną puošė skoningai nupieštas Dobužinskio Vytauto paveikslas. Aukštai ant išorinių durų plieninėmis raidėmis yra užrašyta:

"Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius te-lydi!"

Nuo gimnazijos pastatymo prasidėjo mano arši kovą Klaipėdos krašto atlietuvinimo reikalu. Aš gyvenau lyg užburtas, norėdamas kaip galima greičiau nusikratyti kryžiuočių atvilklos vergijos.

Kiečiausias riešutas buvo pradžios mokyklos. Man atvykus į kraštą buvo vos kelios lietuviškos pradžios mokyklos. Tokio padėty net mūsų lietuvių valdininkų vaikams turėjo lankyti vokiškas mokyklas. Klaipėdos kraštui, žūt būt, reikėjo viso tinklo pradžios mokyklų, be kurių krašto atlietuvinimas nebuvo įmanoma. Ką reikš

tautos auklėjimui pradžios mokyklos, aš žinojau, dar lankydams caro — rusų pradžios mokyklą, kai mūsų mokytojas mums piršo: "Bože caria chrani!" — Dieve, saugok carą.

Pradžios mokyklų reikalu nuvykau į Kauną pas pirmininką Tubelį. Jis nebuvo toks jautrus švietimo reikalams, kaip Smetona, buvo daugiau linkęs prie valstybės finansų.

Iškelęs Klaipėdos krašto pradžios mokyklų reikalą su įniršimu pareiškiau, kad kraštui reikia viso tinklo mokyklų, kiekvienam miestelyje ir kaime, nes kitaip mūsų buvimu metu, kraštas vietoj sulietuviėti, suvokiečės.

— O iš kur jūs paimsit tiek mokytojų? — atšovė Tubelis.

— Ponas pirmininke, mes turim šimtus jaunų vyrų, baigusiu gimnaziją ir atlikusių karo tarnybą. Vyrai sveiki dvasia ir kūnu bei geri sportininkai. Įsteikim Klaipėdą mokytojų seminariją ir už poros metų turėsim geriausių mokytojų. Mūsų jaunimas Lietuvoje negauna darbo ir turi blaškytis į Argentiną ir ten žūti.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIŲNAS

AKUŠERIJAI IR MOTERŲ LIGOS
2853 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJAI IR MOTERŲ LIGOS
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —

9007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. TEL. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533

Pox Valley Medical Center
960 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Office: HEmlack 4-5849

Resid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Atsakinėjimas ir konsultacijos: 1-7 val.
Antradienį nuo 1-5 val., trečiadienį nuo 1-5 val., ketvirtadienį nuo 1-5 val., penktadienį nuo 1-5 val., šeštadienį nuo 1-5 val.

Res.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJAI IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIONAITĖ

AKUŠERIJAI IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Tel.: WA 5-2570

Neatsiliepia — skambinti 471-0225

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Konsultacijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PRŪSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak. Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonas: 446-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.

Tel.: 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Šeštadieniais ir trečiadieniais uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį nuo 9-12 val. vak. Nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. TOMASONIS, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlack 4-2123

Resid. telefonas: GIbson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti, tel. HE 4-2123. Jei neatsiliepia, tai telefonas GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: PROspect 6-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

"PALM BEACH" PAJŪRIAI

Lake Worth, Fla. — Gegužės mėn. 12 d. įvyko mėnesinis Lietuvių klubo narių susirinkimas, kaip paprastai, Stalių unijos salėje, 611 Lucerne Ave. Į susirinkimą atsilankė apie 50 asmenų, narių bei svečių.

Pirmoje eilėje susirinkimo buvo apsparstyti ir aptarti visi eininiai klubo reikalai. Vėliau prieita prie motinų paminėjimo ir pagerbimo. Pasidarė jau klubo tradicija švesti motinos dieną. Ta tema buvo pasakyta kalbų, padėklamuota tai dienai pritaikintų eilėraščių.

Į šį susirinkimą atsilankė kiek mažiau žmonių, nes jau nemažai klubo narių išvyko į šiaurę. Šiaip per kiekvieną mėnesinį susirinkimą vis prisirašo keletas naujų narių. Mūsų tautiečiai atvykę į šį jūros pakraštį stengiasi tuojau pat atsilankyti į klubą ir pabuvoti

tarpe savo tautos žmonių bei patirti vietos gyventojų nuotakas, gyvenimo sąlygas.

Sekantis susirinkimas įvyks birželio mėn. 16 d. ir visas laikas bus pašvęstas birželio liūdiniams įvykiams paminėti. Bus pasirūpinta žymesniais kalbėtojais, kad susirinkimas būtų kuo platesnis ir įspūdingesnis.

Po birželio mėnesio susirinkimo bus vasaros sezono pertrauka ir pirmas rudens susirinkimas įvyks rudenio, kai daugiau klubo narių bei svečių privažiuos iš šiaurės. Pirmame rudeniniame susirinkime, be kitų klubo reikalų, numatoma svarstyti klubo įstatų pakeitimą, kad pagyventi klubo veiklą. Balandžio mėn. susirinkime buvo išrinkta komisija, kuri per vasarą paruošė ir rudens susirinkime pateiks įstatų pakeitimo projektą svarstyti.

Rašant nors trumpai apie Lietuvių klubo veiklą norėsiu pasakyti keletą žodžių apie čia gyvenančius lietuvius ir kaip jie čia kuriasi.

Lake Worth, West Palm Beach yra kaip ir vienas miestas ant kelio Nr. 1 apie 70 mylių į šiaurę nuo Miami. Juno Beach yra labai jaunas miestas, apie 10 mylių į šiaurę nuo Riviera Beach, ant to pat kelio Nr. 1 kelio ir įsikūręs visai ant okeano kranto. Tai šių vietovių lietuvių ir susibūrė į savo klubą. Yra narių ir iš kitų artimesnių ir tolimesnių vietovių.

Lake Worth mieste jau nuo seniau gyvena senosios kartos lietuviai. Ten ir klubas pradėjo organizuotis, bet tik tada, kai naujųjų ateivių daugiau privažiavo. Neteko girdėti, kad prieš 10 metų bent viena šeima naujųjų ateivių gyventų apylinkėje. Jie dar nebuvo pensininkai, jie kalė dolerį. Klubas pagyveno, kai p. Tomkai apsigyveno Juno Beach. Laikraščiuose pradėjo rodytis žinios, kad lietuviai nusipirkė motelį, tai dauguma turistų ir norėjo pas savo tautiečių apsisėdinti. Tomkai mokoje svečius užimti ir sužavėti, jie ir į klubą tuojau įstojo. Nuo to laiko narių skaičius žymiai pradėjo augti ir dabar narių prisiskaitoma jau virš 100.

Į susirinkimus atsilanko paliginamai nedaug narių, nes daugelis dar gyvena šiaurėje. Čia gyvenantieji lietuviai beveik visi turi nuosavus namus, nes nemėgsta būti kitų įnamiais ir priklausyti nuo kitų. Namus ir sodybas prižiūri gerai ir tik kai kuri šeima pasensta, sodyba tampa labiau apleista.

Yra jau ir tokių, kurie turi nebe po vieną namą. Nusipirkti namus ar žemės sklypą yra mažai, nes kainos smarkiai kyla. Juno Beach baigiamas statyti bent 10 aukštų apartamentinis namas, tai ten, kaip girdėti, bent pora lietuvių daktarų nusipirko butus, sumokėdami be virš 50 tūkstančių už dviejų miegamųjų butą. Keletas lietuvių yra nusipirkę namus su trimis miegamaisiais kambariais, sumokėdami po 40 — 50 tūkstančių dolerių. Didesnius namus perka tam, kad vaikais ir vaikaičiai atvykę atostogų, turėtų kur pas tėvus patogiai apsisėdinti. O vėlesnios kartos lietuviai kuo ne visi savo vaikus išmoksino, vaikai įsigiję profesijas, turi gerus darbus, tai tėvams norisi ir vaikams bei vaikaičiams gerai priimti bei duoti gerą atostogų poilsį.

Juno Beach vietovė yra tuo blogesnė, kad ten namai nauji ir yra mažai medžių, per karščius mažai pavėsio. O be to vieta aukšta ir žvėrbūs okeano vėjai neša, pūsti smėlį. Dėl to priežasties kiti perka kuriamie nors mieste senus namus su sodybomis augančiais vaisiniais ir kitokiais medžiais. Senesnės sodybos beveik visos yra apaugę medžiais. Visur

dygsta ir be jokios priežiūros auga mango medžiai. Jų vaisiai skanūs, bet greit genda ir negalima jų daug valgyti, kūną išberia ir niežti, bet neilgam.

Namų kainos aukštos, bet jų niekad netrūksta, nes vasarą ir žiemą statyba eina be sustojimo. Senesnius namus galima nusipirkti ir žymiai pigesne kaina, bet reikia mokėti pasirinkti.

Daugiaaukščių namų statyba buvo tik apie Miami, Fort Lauderdale ir panašiai, labiau į pietus, tačiau paskutiniaisiais metais ir čia palei vandenį jau statomi aukščiausi apartamentiniai namai. W. Palm Beach tik miesto centre buvo pora aukštesnių namų, gi dabar jų pristatyta jau nemažai. Riviera Beach, Singer saloje yra duotas leidimas statyti net 42 aukštų apartamentinį namą visai prie puikiausio apylinkėje paplūdimio.

Mane asmeniškai tos statybos mažai liestų, bet už poros blokų paežeryje pradėjo statyti 28 aukštų namą. Vėliau iškelė gervę — kranaus tiesiai ties mano miegamojo langu, kur anksti rytą atsikėlęs mėgdavau žiūrėti saulės tekėjimą, kad nuspėti, kokia ateinanti diena bus. Dabar tas iškeltas bokštas man užsto ir nebeu matyti saulės tekėjimą. Argi ne skriauda, kai taip užmynė ir man ant kojos.

Pas lietuvių klubo narius yra pasidavęs kaip ir paprotys, kad kam pasitačius ar nusipirkus namus reikia suruošti įkurtuves, kviečiant narius atsilankyti į tas įkurtuves. Tokių įkurtuvių buvo jau nemažai. Kiekvienam malonu arčiau susipažinti su šeiminiškais, pasiūkčiuoti su kitais klubo nariais, išmesti po vieną, kitą stikluoką, skaniai užkasti ir pamazu priėmti prie lietuviškos dainelės. Prisiminti, kaip kadaise tėvyneje dainuodavome. Kaip jau anksčiau buvo rašyta, kad be p. Tomkų Šapfiro Motor Lodge, 700 Ocean Drive, Juno Beach, Fla. su 29 vienetais motelių, labai netolimoje kaimynystėje, Pylipaviciui ir Dirsės nusipirkto 30 vienetų motelį su gana dideliu sklypu, vardu Ocean Lodge Motel, 570 Ocean Drive, Juno Beach, Fla.

Jie tą motelį nusipirko praėjusiais metais prieš sezoną pradžią ir per žiemą gerai pasidarbavo priimdami svečius. Dabar sezonui baigiantis ir lankytojų skaičių sumažėjus ir jie, kaip klubo nariai ir gerų tradicijų palaikytojai, gegužės mėn. 13 d. 4 val. popietį pasikvietė klubo narius pas juos atsilankyti ir su jais drauge atšvesti įkurtuves. Susirinko nemažas būrelis svečių, nes kiekvienam norėjosi su šeiminiškais geriau susipažinti ir pamatyti jų įsigytą brangią nuotary nusipirko butus, sumokėdami be virš 50 tūkstančių už dviejų miegamųjų butą. Keletas lietuvių yra nusipirkę namus su trimis miegamaisiais kambariais, sumokėdami po 40 — 50 tūkstančių dolerių. Didesnius namus perka tam, kad vaikais ir vaikaičiai atvykę atostogų, turėtų kur pas tėvus patogiai apsisėdinti. O vėlesnios kartos lietuviai kuo ne visi savo vaikus išmoksino, vaikai įsigiję profesijas, turi gerus darbus, tai tėvams norisi ir vaikams bei vaikaičiams gerai priimti bei duoti gerą atostogų poilsį.

Juno Beach vietovė yra tuo blogesnė, kad ten namai nauji ir yra mažai medžių, per karščius mažai pavėsio. O be to vieta aukšta ir žvėrbūs okeano vėjai neša, pūsti smėlį. Dėl to priežasties kiti perka kuriamie nors mieste senus namus su sodybomis augančiais vaisiniais ir kitokiais medžiais. Senesnės sodybos beveik visos yra apaugę medžiais. Visur

PETRAS SIMONELIS

tvarkys ir prižiūrės automobilių trafiką Naujienų piktike. Kartu su juo dirbs šie Amerikos Legiono nariai:

George Jonikas
Adam Anderson
Tony Yukhis
Al Kilkus.

Automobilistai galės lengvai ir saugiai įvažiuoti ir išvažiuoti iš birželio 10 d. piktiko, jei klausys trafiką tvarkytojų nurodymų.

kyti bei patars artimesiems ir kaimynams ten apsisėdinti ir neieškoti geresnių vietų.

Linkėtina p. p. Pilipaviciui ir Dirsės šeimoms gero pasisekimo motelių versle.

M. Tamulėnas

KENOSHA, WIS.

Kenosha - Racinės lietuviai kviečiami atsilankyti į birželio įvykių minėjimą, kuris įvyks š. m. birželio mėn. 10 d. Kenosha, Wis.

Šv. mišios už tremtinius 8 val. ryto šv. Petro parapijos bažnyčioje, 3 val. p. p. šv. Petro parapijos salėje, 3100-23rd. st., kalbės Dr. V. Balčiūnas ir meninė programą išpildys skautininkų siskstas "Dainuojančios Sesės" iš Chicago.

Tikimės Jūsų ir Jūsų artimųjų atsilankymo.

Kenosha-Racinės ALT-tos skyrius

DAR NORS SYKL...

Senesnio amžiaus moteris atsidūsta ir dėsto draugei:

— Nūdieninis jaunimas nepaprastai sugadintas. Tai ne mūsų laikais.

— Tiesa, tiesa, — pritaria draugė, — Dieve mano, kad taip būtų galima dar kartą būti jaunai.

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

— Joniškėčių Labdarybės ir Kultūros klubo svarbus priėjimas narių susirinkimas įvyks antradienį, birželio mėn. 5 dieną Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžią 8 v. v. Nariai ir narys prasidės gausiai dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti prieš vasaros atostogas. Po susirinkimo bus valės. A. K.

— Ervilke Draugiško klubo pusmetinis susirinkimas įvyks birželio mėn. 6 dieną 8:00 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Narys prasidės gausiai dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti ir pranešimų išklausti. Po susirinkimo bus valės. E. M. M.

— Lietuvių Namų Savininkų Draugės Bridgeporte pusmetinis narių susirinkimas įvyks trečiadienį, birželio 6 d. Stella ir Dalee svetainėje, 3436 So. Lutanica Ave., 7:30 val. vak. Visi nariai ir narys kviečiami į susirinkimą. Po susirinkimo bus valės. A. Kavaliaus, rašt.

— Brighton Parko Lietuvių Moterų klubo pusmetinis susirinkimas įvyks birželio 7 dieną 8:00 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai, narys ir pavieniai prašomi gausiai atsilankyti, nes bus daug svarbių reikalų aptarti. Po šio susirinkimo bus pora mėnesio atostogų. Po susirinkimo bus valės. E. M. M.

— Cikagos Lietuvių Našlų, Našlų ir Pavienu klubo pusmetinis susirinkimas įvyks birželio 8 d. 8:00 v. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai, narys ir pavieniai prašomi gausiai atsilankyti, nes bus daug svarbių reikalų aptarti. Po šio susirinkimo bus pora mėnesio atostogų. Po susirinkimo bus valės. V. Cinka, nut. rašt.

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠCIONIUI

Viešpaties Dievo, at šv. Jono. Psa. 31:2.

Niekas neatneš krikščioniui didesnio nepasisekimo kovoje su savo priešu, kaip nesilaikymas prie tikėjimo inkaro — pasiliuosavimas nors tik ant trumpos valandos. Kūrsai taip daro nors ant trumpo laiko, patirs, kad tuojau apima jį tamsybė: kad jis nebegali matyti dangiškojo Tėvo veido skaislybės nes "be tikėjimo negalima Dievui pamėgti", o kada jis pradeda grįžti ir vėl ieškoti to inkaro, tada tamsybės jėgos užpuola jį labai smarkiai, išvėpamos jame baimė ir abejojimas, pasirendamos paprastai jo kūno silpnybėmis, jis visados privalo atsiminti, kad visos jo kūno silpnybės tapo pridengtos Kristaus teisybės rūbais. Jei norime, kad Dievo ramybė viespatų mūsų širdyse, turime napaleisti tą inkarą, ir "nesiduoti sėtono mirtinam prieštaravimui atimti mums drąsą". Mūsų širdyje privalo visuomet būti tie žodžiai "Nors jis ir užmestų mane, vistiek jam tikėsiu".

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam žmogui, kurį yra tikroji Krikščionių reikalinga tikroji Kristus bažnyčia. Į visus mūsų svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje knygoje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: P. Zavis, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629

SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS

606 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NAUJAS VENTILACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

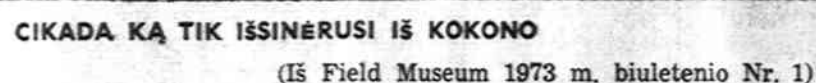
REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

REPARACIJOS

6 - MAJINOS, CHICAGO 8, ILL. - TUESDAY, JUNE 5, 1973